

DE ARMENISCHE KERK LEZING

GEHOUDEN OP 3 AUGUSTUS 1937

IN DE THEOSOFISCHE LOGE

TE BATAVIA-CENTRUM

DOOR

REV. VAHAN AGHANIAN

EL-CH
AGHV
1937

862

DE ARMENISCHE KERK.

Wanneer men het Christendom geografisch en geneologisch bestudeert, dan vindt men het verdeeld in verschillende nationale Kerken, die gerangschikt kunnen worden onder twee hoofdverdeelingen: de Oostelijke Kerk en de Westelijke Kerk.

De Oostelijke Kerk is de oorspronkelijke Kerk, die Christus stichtte in Jerusalem, waarvandaan Zijne Apostelen en discipelen haar brachten naar Armenië, Klein-Azië en Azië zelf, Griekenland, Egypte en alle deelen van het Oosten.

De voornaamste Vertegenwoordigers van de Oostelijke Kerk zijn de Armenische en de Grieksche Kerken, die — ofschoon zij onderling afwijken door nationaliteit, taal en riten, en ieder een afzonderlijke Kerkelijke regeering hebben, onafhankelijk van elkaar — toch hetzelfde Goddelijke Hoofd hebben n.l. Christus. Door Goddelijke genade en voorzienigheid was de Armenische Kerk de eerste onder de heidensche naties die het heilige Geloof van Christus beleden heeft, door de Apostelen Thaddeus en Bartholomeus en door den Heiligen Gregorius den Verlichter, in de derde eeuw, en door het plengen van het bloed van een ontelbaar groot aantal martelaren voor het heilige geloof in Armenië, ons Vaderland; de Kerk die eeuwenlang vreeselijke vervolgingen en wederwaardigheden door de daden van hare vijanden heeft moeten ondergaan, en die zelfs gedurende de laatste jaren beroofd werd van vele duizenden harer geloo-vige kinderen door de vreeselijke en algemeen bekende moorden en verdrukkingen door de Turken.

Wij danken God echter dat door Zijn oneindige barmhartigheid en genade onze Moeder-Kerk altijd

krachtig en overwinnend het heilige Geloof van Christus behouden en bewaard heeft.

De Armenische Kerk schittert door die vier eigenschappen die de teekens zijn van de rechtgeloovigheid van de Kerk n.l.: *Eenheid, Heiligheid, Catholiciteit, en Apostoliciteit.*

De Kerk van Armenië heeft in zichzelf *Eenheid*, omdat, waar er ook in de Wereld Armeniërs te vinden zijn, hetzij behoorende tot de Clerezy of tot de leeken, zij in zichzelf een onderlinge geestelijke eenheid hebben: hetzelfde geloof, diensten, riten, canons, tradities, enz. in overeenstemming met die van de Apostolische zetel, die het middelpunt uitmaakt van de eenheid der Nationale Kerk.

De Armenische Kerk kent *Eenheid* met de Universele Kerk, daar Haar geloof gevestigd is op dezelfde Heilige Schriften, omdat Zij gelooft in de Heilige Drievuldigheid en in éénen God, omdat Zij hetzelfde Credo en dezelfde zeven Heilige Sacramenten van de Kerk bezit, en omdat Zij voor Haar grondvesten heeft: Christus en de Apostelen en Jezus Christus vereert, God's Zoon, den Verlosser der Wereld, terwijl Zij Hare geestelijke eenheid met het Christendom handhaaft door dagelijksche gebeden voor vrede, en door de glorie en de overwinning van de Kerk over de duisternis en over het heidendom.

De *Heiligheid* der Kerk van Armenië wordt bewezen: 1e uit Haar heilige en rechtgeloovige Geloofsbelijdenis, zooals die erkend wordt door sommige Kerken op verschillende tijdstippen, terwijl tengevolge dezer erkenningen geen verandering, welke ook, zijn ingeslopen in Hare leerstellingen; 2e door Hare moreele leeringen en door Hare goed georganiseerde Kerkregelingen die heilig en rein

zijn, en in overeenstemming met de leeringen van de Heilige Schriften en 3e door de groote aantallen Harer Heiligen en Martelaren, die door het vele bloed, door hen vergoten, het Kruis gezalfd hebben waarop de Armenische Heilige en Rechtgelooovige Kerk voor immer het martelaarschap lijdt.

De *Catholiciteit* van de Armenische Kerk wordt bewezen uit: 1e Hare zeer buitengewone volharding, duurzaamheid en stabiliteit. Want Zij werd gesticht door de Apostelen Thaddeus en Bartholomeus, en heeft altijd voortgedragen Hare ononderbroken successie, daarmee niet alleen de vervolgingen van de Heidensche Naties verslaande, maar ook volhardend onder het leed der onrechtvaardigheden, die Zij moesten ondergaan door Haar Christelijke vervolgers, en 2e door haar wijde verspreiding over de Wereld en door Haar geestelijke vereeniging met die Universeele Kerk, die is het Lichaam van Christus en waarvan de leden allen zijn Rechtgelooovige Christenen.

De *Apostoliciteit* van de Kerk van Armenië, zooals reeds gezegd, wordt evident door de feiten: 1e dat Zij gegrondvest is op den grondslag der predikingen der apostelen Thaddeus en Bartholomeus. 2e dat zij altijd bewaard heeft en voortzet het Rechtgelooovige geloof en de geloofsbelijdenis in overeenstemming met de Heilige Schriften, en 3e dat de Bischoppelijke successie der Apostelen van Groot en Klein-Azië voortgezet werd tot Vader Gregorius den Verlichter en van hem door ononderbroken successie tot dezen dag toe.

De huidige opvolger is onze geliefde Vader, zijne Heiligheid Khoren I, Catholicos van alle Armeniers, zetelend in Etchmiadzin, bij Erivan in Armenië.

Hij die in den Apostolischen Stoel en Heiligen Etchmiadzin, zetelt, is het verkozen Hoofd van alle Bisschoppen, Opperste Patriarch en Catholicos van alle Armeniërs. Als zoodanig is Hij absoluut en onafhankelijk van alle Kerkelijke autoriteiten, even absoluut en onafhankelijk als vooreen onzen Vader Gregorius de Verlichter en zijn voorgangers waren.

De interne organisatie van de Armenische Kerk is essentieel democratisch, beheerscht door de Clerezy in samenwerking met de leeken, en alle verkiezingen voor de onderscheidene graden in Hare Hierarchie geschieden door de leeken. Eene afgescheiden clericale partij die de menschen overheerscht en hen blind geloof oplegt is aan de Armenische Kerk geheel vreemd.

Het recht van zeggenschap door de leeken in zaken van administratie der Kerk heeft sedert het ontstaan der Kerk bestaan. In ouden tijd was het gebruikelijk dat Koningen, Ministers en Notabelen deel namen aan de Kerkconcilies naast de Bisschoppen en de Priesters en zelfs de besluiten die genomen werden mede onderteeekenden.

Deze geest van democratie heeft altijd gediend als een band van eenheid, een bron van levenskracht der Kerk en is de oorzaak van de moreele, mentale en religieuze vooruitgang der Natie.

De Kerk van Armenië eert alleen de drie Concilies van 1e Nicea in 325, 2de van Konstantinopel in 381 en 3e van Ephesus in 431 en erkent deze als heilige algemeene Concilies en Zij viert de herinnering daaraan van ieder afzonderlijk.

Het heilige algemeene Concilie van Nicea, onder de inspiratie van den Heiligen Geest, openbaarde de Geloofsbelijdenis, later bevestigd door de al-

gemeene Concilies van Constantinopel en Ephesus om in alle tijden onveranderd te blijven. In de Kerk van Armenië, zijn zeven *Sacramenten* n.l. *1e Het Doopsel 2e Het vormsel 3e De Boete doening 4e De H. Communie 5e Het Huwelijk 6e Het Priesterschap en 7e het Sacrament voor de zieken.*

Als twee hoofdsacramenten worden de *Doop* en de *H. Communie bij de H. Mis* beschouwd.

Het *Sacrament voor de zieken* is sinds geruimen tijd in onbruik geraakt in de Armenische Kerk, maar de gebeden, het meest belangrijke deel van het Sacrament, zijn bewaard gebleven.

Het Doopsel — Kinderen ontvangen den doop door algeheele en horizontale driemaalige onderdompeling; in gevallen van absolute noodzakelijkheid wordt echter de doop door besprenkeling niet waardeloos geacht. De driemaalige onderdompeling van het kind in de Doopfont, heeft betrekking tot die drie dagen, die de Heer in Zijn graf heeft gelegen.

Het Vormsel, of heilige zàlving wordt toegediend tegelijk met dat sacrament door den Priester die den Doop toedient; en het gedoopte kind wordt dadelijk toegelaten tot de communie door het Brood.

De Boetedoening heeft plaats overeenkomstig een algemeene formule door de verklaring van de Hoofd-zonden.

De H. Communie. Het Brood en de Wijn worden toegediend zonder onderscheid van leeftijd aan ouden en jongen, in beiden Elementen, door stukjes van het geconsecreerde Brood dat gedoopt wordt in het Element Wijn.

Het brood in de H. Mis is ongezuurd en de wijn ongefermenteerd druivensap. Het is de gewoonte om gedroogde deelen van de Elementen in de Kerk te bewaren ten dienste van zieken.

Het Huwelijk. Dit Sacrament is bekend onder den naam van het Sacrament van de Kroon.

Het Priesterschap. Het Sacrament der Heilige Wijdingen wordt toegediend door de handoplegging en de verleening van de onderscheidingsteekens voor elke wijding. De zeven wijdingen voor het Priesterlijke ambt worden toegediend door den Bisschop, het Episcopaat door den Catholicos en het Catholicosaat door twaalf Bisschoppen.

In de Armenische Kerk worden verschillende feestdagen ter eere van onzen Heer gevierd, ook ter eere van de Gezegende Maagd Maria en van hen die — uit liefde voor Jezus Christus en voor het Heilige Geloof — hun levens offerden en hun bloed gaven. Hier moge worden opgemerkt dat het Feest der Geboorte, het Drie-Koningen feest en dat van den Doop onzes Heeren telken jare tesamen wordt gevierd op 6 Januari. Zij werden vroeger (tot de IVde Eeuw) in elke Christelijke Kerk op denzelfden dag gevierd. Eerst later scheidden de andere Kerken ze in twee onderscheiden Feesten, dat van de Geboorte of het Kerstfeest op 25 December, en dat van Drie-Koningen op den 6den Januari, maar de Armenische Kerk heeft de traditie gestand gedaan. Het Paaschfeest wordt op den zelfden dag als in de Westersche Kerk gevierd. Zoo is tenslotte de Armenische Kerk geweest de beschermster en de Bewaakster der Armenische Natie. In Haar zijn

vereenigd het geloof en de hoop van de Armeniers en Zij alleen is het symbool van eenheid.

Zij was de leidster waarheen de Armeniers hun oogen op hebben gericht; het plechtanker der hope in uren van gevaar en kommer; en de sterke band van Eenheid voor alle Hare zonen die over de vier Kwartieren der aarde zijn verdeeld

Tenslotte wensch ik bij deze gelegenheid alle Kerken toe: Eenheid, in het essentiele, Vrijheid in zaken waar over twijfel heerscht, en liefde in alle dingen.

Rev. Vahan Aghanian.

Batavia (Java) 1937.

R